

kultūras vērtību diagrammu (sk. att.), kas ir ļoti saistoša arī mūsu valsts kultūras darba veicējiem.

Konferences laikā tika sasaukta arī IOV Centrālās un Austrumeiropas Starptautiskās zinātnes un pētniecības komisijas sēde, kuru vadīja Anna Bžozovska-Krajka. Sēdē tika runāts par paveikto un iezīmētas turpmākās darbības perspektīvas. Tā kā vairums šīs komisijas locekļu ir dažādu valstu universitāšu un zinātniski pētniecisko institūtu akadēmiskais personāls, tad IOV Centrālās un Austrumeiropas Starptautiskās zinātnes un pētniecības komisijas zinātniskā darbība (konferences) nākotnē tiks realizēta, sadarbojoties ar konkrētās zemes zinātniekiem.

Aija Jansone

LATVIJAS CENTRĀLAJAI PADOMEI VELTĪTA PUBLISKĀ DISKUSIJA LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ

2013. gada 17. oktobrī Latvijas Universitātes Vēstures muzeja telpās Rīgā, Raiņa bulvārī 19, notika nacionālās pretošanās kustības organizācijas “Latvijas Centrālā padome” (LCP) dibināšanas gadadienai veltīts pasākums, kas vienlaikus bija arī akadēmiskās vienības “Austrums” 11. gadskārtējā publiskā diskusija. Šā gada 13. augustā apritēja 70 gadi kopš LCP dibināšanas, kuras daudzi ievērojami dalībnieki un atbalstītāji bija arī “Austruma” biedri. Tādēļ šī akadēmiskā mūža organizācija šoreiz savai ikgadējai sabiedriskajai diskusijai izvēlējās tēmu “Vai pretestības kustība okupācijas varām bija pareizais ceļš?”, veltot to LCP darbībai.

Diskusiju vadīja “Austruma” vecbiedrs Dr. hist. Ainārs Lerhis.

Tēmas ietvaros tika nolasīti divi referāti no trim ieplānotajiem, jo pasākumā nevarēja ierasties Jānis Peters.

Dr. hist. Kārlis Kangeris referēja par LCP un Latvijas valsts nepārtrauktību. Viņš raksturoja LCP nozīmīgākos dokumentus 1943.–1944. gadā. K. Kangeris arī pieskārs jautājumam, cik plašas Latvijas aprindas sasniedza LCP darbība, jo organizācijai nebija regulāras nelegālās preses, uzsaukumu, plašu kampaņu. Referents pasvītvoja, ka LCP trūka personāla, kas izpildītu organizācijas vadības lēmumus, kaut arī LCP vadītāji deva Rietumos palikušajiem Latvijas sūtņiem instrukcijas, it kā viņi būtu valdība.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs arhitekts Andris Roze dalījās savās pārdomās par LCP vietu šodienas apziņā, kā arī par to, kā LCP nākotnē varētu iekļaut Rīgas un Latvijas tēlā.

Referātiem sekojošajā diskusiju daļā Dr. hist. Uldis Neiburgs atzīmēja, ka LCP atšķirībā no citām nacionālās pretošanās kustības grupām Latvijā Otrā pasaules kara gados bija “uz āru vērsta” organizācija, kurai diemžēl nebija pietiekamas saiknes ar tautu. “Austruma” vecbiedra Dr. phil. Aināra Dimanta ieskatā LCP bija organizācija, kas stāvēja pāri politiskajām partijām, bija uzticīga Satversmei un parādīja starptautiskajai sabiedrībai, kurā pusē Otrā pasaules kara gados atradās Latvijas tauta. A. Dimants arī atgādināja, ka propagandas rezultātā Latvijas sabiedrību katru gadu joprojām šķeļ 16. marta un 9. maija atzīmēšana, tādēļ LCP jāpropagandē gan medijos, gan izglītībā. Savas pārdomas par LCP izteica arī citi klātesošie.

Diskusijas mērķis bija informēt sabiedrību par LCP un izvērtēt tās lomu un nozīmi Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas idejas uzturēšanā. Līdzīgus pasākumus “Austrums” paredzējis organizēt arī turpmāk.

Līdzās 2013. gada 10. augustā Usmā Rubeņa bataljona muzeja un Latvijas Okupācijas muzeja kopīgi rīkotajai zinātniskai konferencei “Latvijas Centrālajai padomei – 70” un 2013. gada 22. augustā Liepājā Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas organizētajam LCP dibināšanas 70. gadadienai veltītajam publiskajam pasākumam šī akadēmiskās vienības “Austrums” rīkotā publiskā diskusija bija viena no nedaudzajām norisēm, ar kurām tika pieminēta LCP izveidošanas septiņdesmitgade.

Dzintars Ērglis

VĒSTURNIEKI PIEKTAJĀ LETONIKAS KONGRESĀ

Šogad 28.–30. oktobrī Rīgā notika kārtējais, nu jau piektais Letonikas kongress, kura gaitā Valsts pētījumu programmā iesaistītie zinātnieki ne tikai atskaitījās par paveikto, bet izstrādāto tēmu ietvaros sniedza arī akadēmiskus ziņojumus. Valsts pētījumu programma atbilst kādam no zinātnes prioritārajiem virzieniem. Šajā periodā (2010.–2013. gads) tradicionālo virziena nosaukumu “Letonika” aizstāja “Nacionālā identitāte (valoda, Latvijas vēsture, kultūra un cilvēkdrošība)”. Tas mainīja atsevišķus akcentus programmā, tomēr kongress saglabāja iepriekšējo, visumā humanitārajām zinātnēm piemērotāko “Letonikas” nosaukumu.

Vēsturnieki Valsts pētījumu programmas ietvaros realizēja 4. projektu “Cilvēks, sabiedrība, identitāte, valstiskums: vēstures un kultūras